

A Győri Ítéltábla a Szabó Balázs Gábor Ügyvédi Iroda által képviselt **felperesnek** a Lindmayer Ügyvédi Iroda által képviselt **I.r., II.r. és III.r. alperes** ellen devizaszerződés érvénytelenségének megállapítása iránt a Győri Törvényszék előtt folyamatba tett perében Győrött, 2017.évi október hó 25.napján G.20.175/2017/8.szám alatt hozott ítélet ellen a felperes részéről 9.sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

### **í t é l e t e t :**

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Köteles a felperes 15 napon belül megfizetni az I.r. alperesnek 20.000 (húszezer) forint másodfokú perköltséget.

Köteles a felperes az adóhatóság felhívására az államnak megfizetni 48.000 (negyvennyolcezer) forint feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

### **I n d o k o l á s**

A felperes és a II-III.r. alperesek jogelődje (...) adósként, az I.r. alperes hitelezőként 2005. december 07. napján 06122418. számú, teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt, ingatlanfedezet mellett nyújtott személyi kölcsönszerződést (továbbiakban: Kölcsönszerződés1.) kötöttek, melynek az „Árfolyamkockázattal kapcsolatos rendelkezések” címet viselő 13. pontjának negyedik bekezdése szerint az adósok elismerték, hogy a banki felvilágosítást, mely szerint a kölcsön vonatkozásában jelentős árfolyamkockázatuk keletkezhet abban az esetben, ha az árfolyam jelentősen változik, a kölcsön fedezete pedig nem devizaforrás, megértették, és ezen információ tudatában is igénybe kívánják venni a szerződésben meghatározott kölcsönösszeget, illetve igénylik a devizanyilvántartást. Az adósok a szerződéskötés napján külön íven szövegezett kockázatfeltárányilatkozatot is aláírtak.

A felperes és a II-III.r. alperesek jogelődje (...) adósként, az I.r. alperes hitelezőként 2008. október 08. napján 33160188. számú, teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt, ingatlanfedezet mellett nyújtott személyi kölcsönszerződést (továbbiakban: Kölcsönszerződés 2.) kötöttek, melynek 4. pontjának első bekezdése értelmében az adós tudomásul veszi, hogy a terhére fennálló kölcsön- és járuléktartozás tekintetében a banknál vezetett számlái és a bank vonatkozó bizonylatai alapján készített, közjegyzői okiratba foglalt, bank részéről tett nyilatkozatot vagy közjegyzői tanúsítványt elfogadja a terhére fennálló kölcsön- és járuléktartozás közokirati tanúsításaként, továbbá az adós aláveti magát annak, hogy a terhére fennálló kölcsön- és egyéb járuléktartozás mértékét, esetleges végrehajtási eljárás kezdeményezésének esetére is, a bank felkérésére a fenti módon közjegyző tanúsítsa. Másnap az adósok a kölcsönszerződés lényeges pontjai tekintetében dr. ... közjegyző által 21015-0/1930/2008/3/O. szám alatt közjegyzői okiratba foglalt egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozatot tettek.

Az I.r. alperes 2015. február 01. napján kelt levelével a III.r. alperest tájékoztatta a 2014. évi XL. törvényben előírt elszámolási kötelezettség teljesítéséről, rögzítve, hogy a tisztességtelenül

felszámított összeg a Kölcsönszerződés 1. tekintetében 9.062,15 CHF, a Kölcsönszerződés 2. vonatkozásában 266,53 CHF, mely összegek elszámolásra kerültek a még fennálló tartozásra. Az elszámolás felülvizsgáltnak minősül.

Az I.r. alperes 2017. március 16. napján a kölcsönszerződéseket a dr. ... közjegyző által 12012/Ü/299/2017/2., illetve 12012/Ü/300/2017/2. szám alatt közjegyzői okiratba foglalt nyilatkozatával azonnali hatállyal felmondta, melyek szerint az adósok tartozása a Kölcsönszerződés 1-ből eredően 14.798.117,- Ft, a Kölcsönszerződés 2. tekintetében pedig 4.045.865,- Ft.

A felperes keresetében a Kölcsönszerződés 1. 13. pontjának negyedik bekezdésére és a Kölcsönszerződés 2. 4. pontjának első bekezdésére kiterjedő részleges érvénytelensége, továbbá annak megállapítását kérte, hogy a megjelölt rendelkezések a feleket nem kötik.

Álláspontja szerint a Kölcsönszerződés 1. vitatott kikötése a régi Ptk. 209/A.§ (2) bekezdésébe és a Hpt. 203.§ (6) bekezdésébe, illetve (7) bekezdés a) pontjába ütközik, ekként tisztességtelen és semmis.

A Kölcsönszerződés 2. megjelölt rendelkezésének tisztességtelenségből eredő semmisségét a régi Ptk. 209/A.§ (2) bekezdésére alapítottnak, a 18/1999. (II.5.) Kormányrendelet 1.§ (1) bekezdés b) és j) pontjaiba ütközésre figyelemmel állította.

Az I.r. alperes ellenkérelme a kereset elutasítására és a felperes perköltségben marasztalására irányult.

Rámutatott, hogy a kereseti kérelem nem tartalmazza teljes körűen az Elszámolási tv. 37.§ (1) bekezdésében írtakat, az árfolyamkockázatról adott tájékoztatás körében pedig állította, hogy tájékoztatása megfelelt a Kúria 6/2013. Polgári Jogegységi Határozatban írtaknak, különös tekintettel az adósok által aláírt, külön íven szövegezett kockázatfeltáró nyilatkozatra.

A Kölcsönszerződés 2. 4. pontjának vitatott kikötése álláspontja szerint nem fordítja meg a bizonyítási terhet, és nem jelenti azt sem, hogy a bank jogosult egyoldalúan meghatározni, hogy az adós teljesítése szerződésszerű-e, ezért a 18/1999. (II.5.) Kormányrendelet (továbbiakban: Rendelet) 1.§ (1) bekezdés b) és j) pontjának sérelme sem valósul meg.

A II-III.r. alperesek érdemi ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletében a felperes keresetét elutasította, egyben kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I.r. alperesnek 38.100 forint perköltséget.

Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az államnak adóhatósági felhívásra 36.000 forint feljegyzett kereseti illetéket.

Ítéletének jogi indokolásában meghivatkozta a 2014.évi XXXVIII.tv. (elszámolási törvény) 37.§./1/ és /3/ bekezdésében foglaltakat.

Ítéletének jogi indokolása szerint alaptalanul állította a felperes, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozat a hitelező részéről kötelezően megteendő felvilágosítás, amely a felekre jogokat és kötelezettségeket nem keletkeztet. Ezért erre vonatkozóan az elszámolásra is kiterjedő, az elszámolási igényt összecszerően megjelölő határozott kereseti kérelem nem terjeszthető elő, mivel a Kölcsönszerződés 1-nek az árfolyamkockázatról való tájékoztatást tartalmazó rendelkezése szükségszerűen kihat a teljesítésre.

A bíróságokra nézve kötelező 2/2014. Polgári Jogegységi Határozat 1. pontjának harmadik bekezdése szerint ha a pénzügyi intézménytől kapott nem megfelelő tájékoztatás, vagy a tájékoztatás elmaradása folytán a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli, a szerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése tisztességtelen, aminek következtében a szerződés részlegesen vagy teljesen érvénytelen.

Ha a tájékoztatás elégtelensége miatt a fogyasztó az árfolyamkockázat viselésére nem kötelezhető, a szerződés érvényessé vagy hatályossá nyilvánítása esetén a tartozás tőkeösszegének a ténylegesen folyósított forint összeget kell tekinteni, ügyleti kamatként pedig a szerződésben kikötött kamatfelár alapulvételével megállapított piaci forint kamatot kell alkalmazni.

Amennyiben pedig a tájékoztatás alapján az állapítható meg, hogy a fogyasztó csak egy konkrét mértéket meghaladóan nem kötelezhető az árfolyamkockázat viselésére, a szerződést - a tőkeösszeget és az ügyleti kamat mértékét meghatározó kikötés érintetlenül hagyásával - olyan tartalommal kell érvényessé vagy hatályossá nyilvánítani, hogy az árfolyamkockázat e meghatározott mértékig terhelje a fogyasztót, vagyis az átszámításra a hivatalos árfolyamon, de legfeljebb a tájékoztatásban „konkrét, hitelt érdemlőnek tűnő” módon megjelölt maximális árfolyamon kerül sor. (Civilisztikai Kollégiumvezetők Országos Értekezlete 2015. november 09-10. II/1. pont)

Ebből következően a felperesnek az árfolyamkockázatról való tájékoztatás érvénytelensége tekintetében az Elszámolási tv. 37.§ (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően azösszeget is kiterjedő, az érvénytelenség jogkövetkezményeire vonatkozó határozott kereseti kérelmet kellett előterjesztenie. Ezt nem tette meg, ezért a bíróság az Elszámolási tv. 37.§ (3) bekezdése alapján úgy tekintette, hogy a Kölcsönszerződés 1. e kikötése tekintetében a szerződés részleges érvénytelenségére irányuló kérelmet nem tartja fenn, és érdemben kizárólag a Kölcsönszerződés 2. megjelölt rendelkezése körében vizsgálta a keresetet.

A törvényszék a vitatott rendelkezés értelmezésével arra a következtetésre jutott, hogy a Kölcsönszerződés 2. 4. pontjának 1. bekezdése nem ütközik a 18/1999./II.5./ Rendelet 1.§ (1) bekezdés b) és j) pontjába, mert a felperesre háruló bizonyítási teherre nincs kihatással.

Álláspontja szerint a végrehajthatósághoz csupán a Vht. szerinti kellékekkel rendelkező közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés és a felmondás szövegét, megtörténtét és közlését igazoló közjegyzői tanúsítvány szükséges. Annak, hogy a tanúsítvány a fennálló követelés összegét tartalmazza-e, nincs jelentősége, illetve kihatása a végrehajthatóságra.

Amennyiben összevetjük a bizonyítási teher alakulását a hitelező által indított perben, illetve a végrehajtási eljárás megszüntetése vagy korlátozása iránti per során, megállapítható, hogy a követelésnek a hitelező általi peres eljárás útján való érvényesítése esetén a pénzügyi intézményt terheli annak bizonyítása, hogy a szerződés milyen tartalommal jött létre. Ennek keretében milyen összegű kölcsönt, milyen feltételek mellett folyósított az adós, az adós mennyit teljesített, és mekkora a fennálló tartozása.

A pénzügyi intézmény fentiek szerinti tényállításait az általa vezetett nyilvántartás - melynek vezetésére vonatkozóan a pénzügyi intézménynek jogszabályi kötelezettsége is fennáll (rég. Hpt.2.sz. melléklet I.10.3. pontja) - adatai alapján terjesztheti elő. A fenti tények adós általi vitatása esetén az intézménynek az alapul szolgáló nyilvántartások elszámolási elveit, módszerét, adatait be kell mutatnia és le kell vezetnie.

Ha az adós a pénzügyi intézmény elszámolását nem fogadja el, illetve arra hivatkozik, hogy a banki nyilvántartásban szereplő adatokkal szemben részéről nagyobb összegű teljesítés történt, úgy ezen állításait a Pp.164.§ (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően, azaz a bizonyítás általános szabályainak megfelelően már neki kell igazolnia. A bizonyítás fentiek szerinti menetét a perben támadott rendelkezés tehát nem befolyásolja.

Abban az esetben, ha a közokiratba foglalt egyoldalú kötelezettségvállaló és tartozáselismerő nyilatkozat alapján annak végrehajtási záradékkal való ellátásával megindított végrehajtási eljárás van folyamatban, úgy az adós a Pp. 369.§-ában foglalt tényekre hivatkozással végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti pert kezdeményezhet. A per alapjául szolgáló tényállításai bizonyítására a Pp.164.§ (1) bekezdése értelmében ugyancsak ő köteles.

A támadott kikötés tehát nem biztosít több jogosultságot a pénzügyi intézménynek és nem ró többletterhet a fogyasztóra annál, mint ami a Pp. okirati bizonyításra irányuló, továbbá a bizonyítási terhet és kötelezettséget meghatározó (Pp.164.§) rendelkezéseiből, illetve a közjegyzői okirat végrehajtási záradékkal való ellátását, ekként a végrehajtásnak a peres út igénybevétele nélküli elrendelését lehetővé tevő Vht. 23/C.§-ában foglalt jogszabályi rendelkezésekből egyébként fakad. (Kúria Pfv.I.21.783/2016/5., Győri Ítéltábla Gf.III.20.096/2017/4/I., Pf.IV.20.002/2017/4/I.)

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes fellebbezést nyújtott be, melyben elsődlegesen kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereseti kérelmének történő helyt adást, valamint a felmerült perköltség megfizetésére az I.r. alperes kötelezését. Másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, és a bíróság új eljárás lefolytatására történő utasítását.

Fellebbezésének indokolása szerint az elsőfokú bíróság megsértette a Pp.221.§./3/ bekezdésében foglaltakat.

Kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása formális, az érvénytelenséget illetően egy mondatos indokolása van. A felperes érvénytelenségre vonatkozó állításainak tételes cáfolatát jogszabályi hivatkozással is alátámasztottan ténylegesen nem tartalmazza.

A szerződés 13 pontja ugyan tartalmazza a felperes azon nyilatkozatát, miszerint az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatást tudomásul vette, azonban a perben az alperes nem bizonyította, hogy az árfolyamkockázat feltárása a Hpt.203.§-ában megkövetelt módon úgy megtörtént, hogy az alapján az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára felismerhető volt, hogy az árfolyamkockázatnak nincs felső határa és az kizárólag őt terheli (a 2/2014. Polgári Jogegységi Határozat III.pontja alapján).

Az alperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy az árfolyamrés egyedi megtárgyalása folytán az árfolyamkockázatot is egyedileg megtárgyalták a felek. Erre vonatkozó bizonyítékot nem jelölt meg az alperes és állítása logikailag sem helyes, mivel az árfolyamrés és az árfolyamkockázat két különböző, eltérő tartalmú közgazdasági fogalom, amelyek nem kapcsolódnak egymáshoz.

Az árfolyamkockázat felperesre történt terhelés tisztességtelensége miatt az árfolyamváltozás szabályozásának vonatkozásában érvénytelen a szerződés.

A 2.számú szerződés 4.pontja körében előadta, hogy ez a kikötés a 18/1999.Korm.rendelet 1.§./1/ bekezdés b./ és j./pontjába ütközik.

A felperes a támadott kikötésben alávetette magát az I.r. alperes által vezetett könyvekben és nyilvántartásokban foglalt adatoknak. A felperes ezzel az alávetéssel lemondott arról a lehetőségekről, hogy a felek közötti vita esetén kétségbe vonja az I.r. alperes által meghatározott tartozása összegét.

Az alperes a szerződés hivatkozott pontja szerint a nyilvántartása alapján egyoldalúan dönthet az adós szerződésszerű teljesítéséről, ugyanis amennyiben az elszámolás tekintetében vita áll fenn a felek között, a banki nyilvántartással szemben az adós külön eljárásban kényszerül annak bizonyítására, hogy a bank követelésnek összeg nem felel meg a valóságnak, mert a keresettel támadott szerződéses kikötés felveti annak a lehetőségét, hogy a bank nem fogadja el adós eltérő számítását, teljesítési igazolását, hivatkozva arra, hogy a szerződés szerint a tartozás mértékére a banki nyilvántartás az irányadó. Ugyanez állhat fenn akkor is, ha az alperes a számára megküldött elszámolást vitatná, az ellen kifogást terjesztene elő.

Mindezek alapján a támadott szerződéses kikötés feljogosítja az alperest annak egyoldalú megállapítására, hogy a felperes szerződésszerűen teljesített-e, így az a 18/1999. /II.5./ Kormányrendelet 1.§./1/ bekezdés b./pontja alapján tisztességtelen.

A felperes álláspontja szerint e szerződéses kikötés a Kormányrendelet 1.§./1/ bekezdésének j./pontjába is ütközik, mert a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára változtatja meg.

Hivatkozott arra is, hogy az I.r. alperes megszegte a Hpt.51.§./1/ és /2/ bekezdésén alapuló banktitkot.

Az I.r. alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte annak helyes indokai alapján. Igényt tartott a felmerült másodfokú perköltség megfizetésére is.

Fellebbezési ellenkérelmében hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság részéről eljárási szabálysértés nem történt. Iratellenesen állította a felperes, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a Pp.221.§./3/ bekezdésében foglaltakat.

Érdemben előadta, hogy az árfolyamkockázatról való tájékoztatás érvénytelensége kapcsán az Elszámolási tv.37.§./1/ bekezdésében foglaltaknak megfelelően az összegerszerűsre is kiterjedő, s az érvénytelenség jogkövetkezményeire vonatkozó határozott kereseti kérelmet kellett előterjesztenie a felperesnek. Ezt nem tette meg, így a bíróság az Elszámolási tv.37.§./3/ bekezdése alapján jogszerűen tekintette úgy, hogy a Kölcsönszerződés 1. 13.pontja tekintetében a szerződés részleges érvénytelenségére irányuló kérelmet nem tartja fenn... (ítélet 5. oldal 1. bekezdés).

A Fővárosi Ítéltábla, valamint a Győri Ítéltábla a hivatkozott ítéleteiben konkrétan az alperesi bank más ügyféllel kötött kölcsönszerződésének jelen perrel is érintett rendelkezését (Támadott Rendelkezés) nem találta tisztességtelennek, többek között a Kúria iránymutató jellegű döntésére is hivatkozva.

Alperes álláspontja szerint ezen ítéletben teljes körűen levezetésre került - összhangban a Kúria alperes által hivatkozott ítéletében foglaltakkal - hogy mind peres eljárás esetén, mind pedig végrehajtási per keretében a Pp.164.§./1/ bekezdésében foglalt rendelkezések érvényesülnek, a Támadott Rendelkezés semmifajta változást nem hoz, ezen jogszabályi rendelkezés érvényesülését nem befolyásolja.

Alperes - korábbiakban már részletesen kifejtett előadása szerint - határozottan állítja, hogy a Támadott Rendelkezésben az adós kizárólag a tanúsítás formáját fogadta - kifejezetten is - el, annak összegszerűség adós általi elismerésére nem került sor.

A felperes fellebbezése nem alapos.

Az ítélet tábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az eljárás adatait a Pp.206.§-ában meghatározott elveknek megfelelően értékelve megalapozott tényállást állapított meg, az ebből levont jogi következtetése és érdemi döntése is helytálló. A fellebbezésben felhozottakra figyelemmel az alábbiakat emeli ki.

### **Eljárási szabálysértés:**

Az ítélet tábla a felperes fellebbezési érvelésére figyelemmel elsődlegesen azt vizsgálta, hogy eljárási szabálysértés az elsőfokú bíróság részéről megállapítható-e, megsértette-e az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségét.

A Pp.221.§./1/ bekezdése szerint az ítélet indokolásában röviden elő kell adni a bíróság által megállapított tényállást, az arra vonatkozó bizonyítékok megjelölésével, hivatkozni kell azokra a jogszabályokra, amelyekben a bíróság ítélete alapszik. Meg kell röviden említeni azokat a körülményeket, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, végül utalni kell azokra az okokra, amelyek miatt a bíróság valamely tény nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte.

Az 1/2014./VI.30./PK.vélemény 1.pontja rögzíti, hogy lényeges eljárási szabálysértésre alapított hatályon kívül helyezés akkor indokolt, ha az elsőfokú eljárás megismétlése elengedhetetlen.

A bírói gyakorlat szerint a bíróságnak a határozatát mindig a szükséges mértékben kell megindokolnia. A szükségesség körét pedig az adott ügy jellege és az eljárás során tisztázásra váró körülmények terjedelme határozza meg.

Az ítélet tábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének a jogszabályban előírt körben eleget tett, eljárási szabálysértés nem állapítható meg.

Ezt követően az ítélet tábla a felperes fellebbezését érdemben bírálta el.

Az ítélet tábla az 1.szerződés 13.pontja körében az árfolyamkockázattal kapcsolatos fellebbezési érvelést alaptalannak ítélte. E körben az elsőfokú bíróság helyesen hivatkozott a 2014.évi XXXVIII.tv. (Elszámolási törvény) 37.§./3/ bekezdésében foglaltakra, amely szerint ha a folyamatban lévő eljárásban a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasításának már nincs helye, az eljárást meg kell szüntetni, ha a fél a keresetében a bíróság erre irányuló hiánypótlási felhívásának kézbesítésétől számított 30 napon belül nem kéri az érvénytelen szerződés érvénytelensége, vagy részleges érvénytelensége jogkövetkezményeinek levonását, továbbá nem jelöli meg, hogy milyen jogkövetkezmények alkalmazását kéri. Nincs helye az eljárás megszüntetésének, ha a fél a szerződés érvénytelenségének, vagy részleges érvénytelenségének megállapítása iránti kereseti kérelme mellett az eljárásban más kereseti kérelmet is előterjesztett; ebben az esetben úgy kell tekinteni, hogy a fél a megállapítás iránti kereseti kérelmét nem tartja fenn.

A felperesnek az árfolyamkockázatról való tájékoztatás érvénytelensége tekintetében az Elszámolási törvény 37.§./1/ bekezdése szerint az összecszerülésre is kiterjedő, az érvénytelenség jogkövetkezményeire vonatkozó határozott kereseti kérelmet kellett volna előterjeszteni. Ezt azonban nem tette meg, ezért az elsőfokú bíróság az elszámolási törvény 37.§-a alapján helyesen jutott arra az álláspontra, hogy ezt úgy kell tekinteni, hogy a felperes az egyirányú kereseti kérelmét nem tartja fenn.

Az ítéltábla nem osztotta a Hpt.51.§./1/ és /2/ bekezdésére vonatkozó fellebbezési érvelést sem.

Az ítéltábla álláspontja szerint az I.r. alperes nem sértette meg a banktitkot az erre vonatkozó felperesi érvelés alaptalan. Amennyiben a banktitok megsértésre kerül, úgy az az érvénytelenség szempontjából nem releváns, ez nem érvénytelenségi ok.

Alaptalan a kölcsönszerződés 2. 4.pontjára vonatkozó azon fellebbezési érvelés, hogy az a 18/1999/II.5./Rendelet 1.§./1/ bekezdés b. és j./pontjába ütközik.

Az általános szerződési feltétel tisztességtelen, ha az az R. 1.§ (1) bekezdésébe ütközik („fekete lista”), vagy megfelel az R. 2.§-ában foglaltaknak és a tisztességtelenség vélelmét a fogyasztóval szerződő fél nem dönti meg („szürke lista”). Sem a „fekete lista”, sem a „szürke lista”, sem 93/13/EGK Irányelv és annak melléklete nem tartalmazza a tisztességtelen általános szerződési feltételek taxatív felsorolását (93/13/EGK Irányelv 3.cikk (3) bekezdés). Az Irán yelv szerinti általános, a Ptk. 209.§ alkalmazása során is alkalmazandó zsinórmértéket a 3.cikk (1) bekezdése határozza meg. E szerint az egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel abban az esetben tekintendő tisztességtelen feltételnek, ha a jóhiszeműség követelményével ellentétben a felek szerződésből eredő jogaiban és kötelezettségeiben jelentős egyenlőtlenséget idéz elő a fogyasztó kárára.

Az ítéltábla álláspontja szerint a támadott szerződési kikötés a Rendelet 1.§./1/ bekezdés b./pontját nem sérti. A támadott szerződési pont tekintetében rámutat az ítéltábla arra, hogy a hivatkozott b./pont szerint a fogyasztói szerződésben tisztességtelennek minősül különösen az a szerződési feltétel, amely kizárólagosan a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel annak megállapítására, hogy teljesítése szerződésszerű-e. A jogszabály szerint tehát az tisztességtelen, amikor a fogyasztóval szerződő fél (jelen esetben az I.r. alperes) egyoldalúan jogosult annak megállapítására, hogy saját teljesítése szerződésszerű-e. A perbeli esetben erről nyilvánvalóan nem lehet szó, az I.r. alperes (bank) nem a saját teljesítésének szerződésszerűségét vizsgálja.

Az 1/2018.számú gazdasági elvi határozat kimondja, az a szerződéses rendelkezés, amely szerint a pénzügyi intézmény a saját nyilvántartásai alapul vételével jogosult a fogyasztói tartozások kiszámítására és a szerződő felek az e kimutatás alapján készült közokiratba foglalt ténytanúsítványt tekintik irányadónak, nem minősül joghatályos tartozáselismerő nyilatkozatnak. Ezért a bizonyítási terhet a fogyasztó számára hátrányosan nem változtatja meg, és nem korlátozza a fogyasztó jogszabályon alapuló igény érvényesítési lehetőségét sem. Erre tekintettel az ilyen szerződéses rendelkezés nem tisztességtelen.

A sérelmezett feltétel csupán arról rendelkezik, hogy elszámolási vita vagy kielégítési igény esetén vizsgálandó körülmények tekintetében az alperes által vezetett számlák, nyilvántartások és könyvek, valamint az azok alapján készült ténytanúsítvány az irányadó.

A sérelmezett rendelkezések érintett kérdése nem a szerződés érvényessége vagy létrejötte tekintetében értékelendő - nem a szerződés tárgyát, feleket terhelő jogokat, kötelezettségeket határozzák meg - hanem kizárólag a már létrejött szerződés alapján a feleket terhelő kötelezettség teljesítésének időpontja és összegszerűsége utólagos megállapításához nyújtanak technikai segítséget. A pénzügyi intézmény ágazatjogszabályokból eredő kötelezettségei szerint vezetett nyilvántartás adatainak a szerződés sérelmezett rendelkezései szerinti alapulvétele nem csorbitja a fogyasztó jogait.

A végrehajtás megszüntetése (korlátozása) iránti perben a záradékkal ellátott okirattal szemben a bizonyítási teher - függetlenül a kereset tárgyát képező rendelkezéstől - a Pp.369.§. a-b/pontja és a 164.§./1/ bekezdése, valamint a 195.§./1/ és /6/ bekezdése alapján eleve az adóst terheli a vonatkozásban, hogy a végrehajtani kívánt követelés érvényesen nem jött létre, illetve egészben, vagy részben megszűnt. A pénzügyi intézmény felmondása esetén - a támadott rendelkezéstől függetlenül - az adóst terheli a bizonyítási kötelezettség arra vonatkozóan, hogy a felmondásban megjelölt tartozás nem állt fenn, így a felmondási ok nem valós.

A bizonyítás terhét ezen perekben tehát nem a kifogásolt általános szerződési feltétel, illetve a ténytanúsítvány kiállítása, hanem maga azon törvényi konstrukció határozza meg, amellyel a jogalkotó lehetővé tette a közokirat záradékolásával a közvetlen végrehajtás elrendelését.

Az un.direkt perben, amelyet a pénzügyi intézmény indít a fogyasztóval szemben a tartozás megfizetése iránt - a Pp.164.§./1/ bekezdésének helyes értelmezése szerint - nem elegendő a pénzügyi intézménynek a tartozás mértékét tükröző nyilvántartási adataira hivatkoznia. A bizonyítási kötelezettség a pénzügyi intézményt terheli, és vita esetén ő köteles bizonyítani az adós tartozásának fennálló összegét is.

Ha ezen adatokat az adós vitássá teszi, úgy a Pp.164.§./1/ bekezdése alapján ő köteles igazolni azon körülményeket, hogy tartozása nem vagy nem olyan mértékben áll fenn, ahogy az a banki kimutatásokban szerepel.

A bizonyítási teher körében egyoldalú előnyt a pénzintézet javára és hátrányt a fogyasztó terhére nem eredményez. Technikailag megkönnyíti és gyorsítja a pénzügyi intézmény igényének érvényesítését, de a jogszabályok által a felek számára előírt kötelezettségeket és jogokat nem teszi terheesebbé, nem csorbitja, így tisztességtelensége nem állapítható meg.

A Győri Ítéltábla ítélkezési gyakorlata is a fentiekben kifejtett álláspontot igazolja. (Győri Ítéltábla Pf.II.20.081/2017/5/I., Pf.II.20.095/2017/5/I.sz.).

Mindezen indokok alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§./2/ bekezdése alapján helybenhagyta.

Az ítéltábla a Pp.78.§./1/ bekezdése értelmében kötelezte a pervesztes felperest az I.r. alperes felmerült másodfokú bruttó összegű perköltségének a megfizetésére.

A felperes illetékfeljegyzési jogban részesült, ezért a feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket a Pp.78.§./1/ bekezdése és az Itv.59.§./1/ bekezdése alapján a pervesztes felperes köteles megfizetni.

ör, 2018. február 8.

Dr.Havasiné dr.Orbán Mária sk.

Dr.Vass Mária sk.

Dr.Molnár Andrea sk.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:

kiadó